

ויקרא אלף זעירא

חומש ויקרא הוא חומש העוסק בענייני טהרות, וידועים דברי המדרש ויק"ר ג' א"ר אסי מפני מה מתחילין לתינוקות בתורת כהנים ואין מתחילין בבראשית? אלא שהתינוקות טהורים והקרבת טהורים, יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות'.

לכן התחיל רבינו הקדוש את המשנה הראשונה בש"ס עם ענין של טהרות, 'משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן' וכן: 'הקטר חלבים ואיברים' וכו' כדי להתחיל בענין של טהרות 'יבואו טהורים ויתעסקו בטהרות'.

ומאותו טעם, התנא הראשון ששמו פותח את הש"ס, הוא רבי אליעזר הגדול, שעליו מסופר בגמ' שבשעת פטירתו פסק על טהור טהור ויצתה נשמתו ב'טהור'.

כמו"כ, ר' אליעזר נהג בפשטות ובענווה גדולה, כמו שהעיד על עצמו 'לא אמרתי דבר שלא שמעתי מפי רבי', 'מימי לא הקדימני אדם לבית המדרש ולא הנחתי אדם בבית המדרש ויצאתי. ולא אמרתי דבר שלא שמעתי מפי רבי מעולם'.

ובאבות דר"ג נאמר שר' יוחנן בן זכאי אמר לרבי אליעזר: קורא אני עליך 'ושם האחד אליעזר'.

זה נרמז במילים 'אלף זעירא' שהם אותיות 'אף אליעזר', כלומר שמה שנאמר בזה על גדלותו של משה, שהחזיק עצמו בענווה גדולה, נאמר גם על רבי אליעזר, שהוא כשם בנו וכן נרמז במילים 'ושם האחד אליעזר' האחד היינו את א' שמייוחדת בפסוק זה על משה, מרמזת גם על ר"א.

ויקרא

האות א' היא אות זעירא וכבר נדרשו על כך טעמים רבים. ה'כלי יקר' כותב טעם על האלף זעירא, שכיון שמתחילין חומש זה עם התינוקות, הרי יש לחנכם ולא לפם מגיל צעיר להיות בענווה ולא להתגאות, והיינו 'אלף זעירא' לאלפם מצעירותם וקטנותם, שהרי זעירא פירושו צעיר וקטן.

כך גם איתא מהרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ זי"ע שהמילה אל"ף ר"ת פתחי לי אחותי, כלומר, יש לפתוח את לימוד התורה עם הילדים עם אות א' קטנה זו.

זה נרמז בטעם 'טפחא', שעל המילה ויקרא, שיש לטפח את התינוקות מגיל צעיר למידת הענווה ולטהרה.

טהרת וקדושת בני ישראל

בתפילת שחרית בפסוקי דזמרה אנו אומרים בכל יום את פרק קמ"ח בתהילים 'הללו את ה' מן השמים' ושם מנויים כמה וכמה קבוצות של ברואים ויצירות שמהללים את שם ה', והם נאמרים בהכללה של זוגות, כגון: ההרים וכל גבעות, עץ פרי וכל ארזים, תנינים וכל תהומות, החיה וכל בהמה, רמש וכל צפור כנף, זקנים עם נערים.

רק אחד מתוך כל הרשימה נאמר בזוג, אך בהפרדה ברורה: 'בחורים וגם בתולות', היינו, אלו צריכים להלל ואלו צריכים להלל, אך כל אחד מהם בנפרד ולא בערבוביא חלילה.

ואולי יש בזה רמז לסגולה לפרנסה, שאמרו צדיקים ששמירה על כללי הצניעות היא סגולה לפרנסה, שהתורה מדגישה את צניעותה של רבקה, שכשראתה ש'צחק בא מבוא' עם אליעזר 'ותקח הצעיר ותתכס' 'צעיר' ר"ת עמוך ישראל צריכים פרנסה, אף לענייננו, פסוק זה הוא בפרק קמ"ח בתהילים וקמח מורה על פרנסה כידוע.

כי יקריב מכם קרבן

בתחילת הפרשה על הפסוק 'אדם כי יקריב מכם קרבן לה' פירש"י: למה נאמר 'אדם' ולא 'איש'? מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל, שהכל היה שלו – אף אתם לא תקריבו מן הגזל.

ונראה לבאר בדרך רמז לעבודת ה', דהנה כתיב 'אדם כי יקריב מכם' כלומר שהקרבן בא מכם – מתוך האדם עצמו. ויש בזה רמז לעבודה הפנימית, שאדם צריך להקריב מתוך עצמו, מהמקום שבו הוא נמצא, ובפרט להעלות ולתקן את הנפש הבהמית שבו, שהיא עיקר הקרבן הפנימי.

אך יש בזה אזהרה – שלא תהיה העבודה כאילו 'מן הגזל', דהיינו, שאדם לא יעתיק את עבודת חבירו ויחקה אותו מבלי שיהיה זה חלק מעבודתו האמיתית. כשם שאדם הראשון הקריב רק ממה שהיה שלו באמת – כן כל אחד צריך לעבוד את ה' מתוך עצמו, במידתו, בעניינו, במה ששייך אליו, ולא במה ששייך לאחרים.

כי עבודת ה' האמיתית אינה חיקוי של הזולת, אלא נובעת מעומק הלב של האדם עצמו, וכפי מה שניתן לו ממרום. והחיקוי, אף אם נראה חיצונית כעבודה, מכל מקום אין זה נחשב קרבן רצוי, כי אינו "משלו", אלא כגזל רוחני.

ומכאן לימוד גדול – שכל אדם צריך לבקש מהקב"ה שיזכה אותו למצוא את הדרך האישית והאמיתית שלו בעבודתו יתברך, מתוך כנות ובלי זיוף, וזהו קרבן שמתקבל ברצון.

וכידוע מצדיקים, 'עבודה שאינה נובעת מעצמיותו של אדם – אינה אלא גזל של הלב', כי אין הוא מקריב את שלו באמת. מפני הרב יעקב בר ידידי הר' יוסף משה פריינד שליט"א.

הסמכתי לדבריו הסיפור הידוע על הרבי מסאטמר בעל ויואל משה זי"ע, שפעם אחת במשתה היין עלה בדחן אחד וחיקה את הרבי עם קולו ותנועותיו וכל הקהל צחק מאוד ולפתע החל הרבי לבכות, הבדחן נבהל על נפשו וביקש מחילה, אך הרבי הרגיעו והסביר: לא בכיתי בגללך אלא בגללי, ראיתי באיזה כשרון אתה מחקה אותי וחשבתי לי: 'מי יודע אם אני בעצמי אמיתי ואיני מחקה את עצמי'?

וכל קרבן מנחתך במלח תמלח (מנח זרקא מנח סגול) שנינו במשנה זבחים ו. ה לגבי דיני מליחה בקרבן עולת העוף: 'וספגו במלח זורקו על גבי האישים', פירש רע"ב ספגו בגימל (כמו ספקו בקו"ף, לשון ויספוק את כפיו).

זה נרמז בטעמים זרקא וסגול שזרקו על האישים אחר שסופגו בגימל היינו ג' נקודות של סגול.

'זרקא וסגול' גם ירמזון על אופן זריקת מלח על העוף שאפשר בזריקה ואפשר בפזור כמו שעושים מליחה בדרך כלל, בג' קצות האצבעות שדומים בצורתם לניקוד של סגול.

ספר ויקרא

כתוב בס' 'פתוחי חותם' להגה"ק רבי יעקב אבוחצירה זיע"א, על הפסוק בפר' ויקהל ויבאו כל החכמים העושים את כל מלאכת הקודש, איש איש ממלאכתו אשר המה עושים' כי זה מרמז על תפילת המנחה, שזוהי התפילה החביבה שהיא בלב היום ואנשים עוזבים באמצע מלאכתם ללכת להתפלל ולכן אמרו בגמ' 'לעולם יהא אדם זהיר בתפילת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בתפילת המנחה' ובתפילה זו ניכרת באדם יראת ה', לפי שהאדם טרוד בעסקיו ומניח חפצו ועוסק בחפצי שמים, וזוהי 'מלאכת הקודש'. גם ירמז, כי ראשי התיבות של המילים 'ויבאו כל החכמים העושים את כל מלאכת הקודש, איש' גימ' 'מנחה'. עיי"ש.

יש לבאר, למה נרמז ענין זה של חביבות תפילת מנחה דוקא בפרשה זו שהיא לקראת סוף ספר שמות?
ויתבאר כך: אמרו חז"ל 'על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים'.

נראה שיש ענין המחבר את שלושת העמודים הללו יחד.

'תורה' 'עבודה' ו'גמילות חסדים', כדלהלן:

'תורה' כוללת חמשה ספרים, הלא הם:

א. בראשית, ב. שמות, ג. ויקרא, ד. במדבר, ה. דברים.

'עבודה' זו תפילה, יש חמש סוגי תפילות:

א. שחרית, ב. מנחה, ג. ערבית, ד. מוסף, ה. נעילה.

'גמילות חסדים' מחולק לחמשה סוגים, כפי שהם מפורטים בפרק 'אלו דברים שאין להם שיעור'.

א. הכנסת אורחים, ב. ביקור חולים, ג. לווית המת, ד. הבאת שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, ה. הכנסת כלה.

'שחרית' כנגד 'בראשית', שמתעוררים כל בוקר ליצירה ובריאה חדשה, כפי שאומרים בברכת 'יוצר אור' בתפילת שחרית: 'המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית', גם 4 מתוך האותיות 'שחרית', מופיעים במילה 'בראשית'.

ונרמז בתחילת החומש, כי שחרית יש להתפלל מיד בתחילת היום ואסור לעשות חפציו קודם התפילה.

'מנחה' מרמז בפר' ויקהל שבחומש 'שמות' כפי שהזכרנו לעיל בתחילת המאמר, ונרמז לקראת סוף החומש, כי מנחה יש להתפלל לקראת סוף היום, ככתוב 'יראוך עם שמש'.

אך לא נכתב בפרשה האחרונה, אלא קצת לפנייה, כי אין להמתין עד הסוף ממש, שמא יתאחר, כאמרם ז"ל 'לייטי עלה במערבא אמאן דמצלי עם דמדומי חמה'.

תפילת 'ערבית' מרומזת ב'ויקרא', שהרי תפילת ערבית כנגד איברים ופדרים שעולים על המזבח כל הלילה, גם השם 'ויקרא' מרמז על קריאת שמע, שהיא חלק מרכזי בתפילת ערבית. גם ירומז בזה, כי חכמים גזרו גבי ערבית 'עד חצות' כמו אכילת קדשים, וגם מחצית התורה היא בחומש ויקרא.

ונרמז בשם 'ויקרא' בתחילת החומש, שהרי יש להתפלל ערבית מיד כשאפשר, כאמרם ז"ל ברכות ד: 'שלא יהא אדם בא מן השדה ואומר, אכנס לביתי ואוכל קמעה וכו', אבל אדם בא מן השדה, נכנס לביה"ס ושונה וקורא ק"ש ומתפלל וכו'.

תפילת 'מוסף' שייך כנגד חומש 'במדבר', שהרי סדר קרבנות המוספים הם בפרשת פנחס שבחומש במדבר.

תפילת נעילה כנגד 'דברים', סיום התורה, נעילת תקופת משה רבינו וההכנה לימות עולם.

[בס"ד ננסה מפאת קוצר הזמן, לבאר בחפזה, גם את חמשת ענייני גמילות חסדים שירומזו כנגד החומשים, (ועוד חזון למועד להתבונן ביתר עיון).

'הכנסת אורחים' דאברהם בפר' וירא, ב'בראשית'.

'ביקור חולים' לגבי 'יעקב' ב'ויחי' סוף בראשית לקראת שמות.

'ויאמר ליוסף הנה אביך חולה'.

הלוית המת' ב'ויקרא' גבי נדב ואביהוא 'שאו את אחיכם' וכו' וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'.

'הבאת שלום בין איש לאשתו' ב'במדבר' פרשת סוטה.

'הכנסת כלה', במה משמחם? ב'דברים'.

ביום החודש הראשון באחד לחודש

הקשה הק' 'בני יששכר' זיע"א, שהיה צריך לכתוב: 'באחד לחודש הראשון', למה האריכות 'ביום החודש הראשון באחד לחודש'?

ואמר הרה"ק צוק"ל, כי מרומז בזה, שבאלו י"ב הימים הראשונים של חודש ניסן, כל יום הוא כנגד חודש מחדשי השנה, וסיפר על רבו הרה"ק ה'חווה מלובלין' זיע"א, שבכל שנה היה כותב בכל יום מי"ב הימים הללו על הדף, מה שיהיה בחודש הזה, כסדר החדשים, ובשנה האחרונה לחייו כתב רק בארבעת הימים הראשונים, ביום הראשון על ניסן, בשני על אייר, בשלישי על סיון וברביעי על תמוז, אך ביום החמישי כבר לא כתב, ונתפלאו התלמידים על כך, ורק כאשר נסתלק לגזני מרומים בתשעה באב באותה שנה, הוא החודש החמישי, הבינו למפרע כי 'אין שלטון ביום המוות' והוא כתב רק עד זמן היותו חי עלי אדמות.

לפי"ז, הרי שכל אחד מהנשיאים מיום א' עד י"ב לפי סדר הבאת נדבתם, ירמזו על חדשי השנה.

ובס"ד ניגע בקצהו כפי מקום הגליון.

ביום השישי נשיא גד כנגד חודש אלול, גד נקרא על שם 'בא-גד' שפירושו 'מזל טוב', אלול מזל בתולה, ענין שידוכים למזל טוב. עוד נציין, דאיתא בספה"ק שחודשי הקיץ מקבילים לחדשי החורף, 'אלול' כנגד 'אדר', ואם חודש אלול הוא 'גד', הרי שחודש אדר לעומתו הוא 'דג', שהרי 'אדר מזל דגים'.

נוסף לכך, יש כאן רצף של ארבעת האותיות הראשונות א'ב'ג'ד' שהחודש החמישי הוא 'אב' ומיד אחריו החודש השישי 'גד'.

בחודש י"ב הוא חודש אדר, הקריב נשיא נפתלי אחרע בן עינן, ומכיון שאדר מזל דגים, השייך ליוסף שנתברך בברכת 'וידגו לרוב בקרב הארץ' וכמו שדרשו חז"ל 'ע"פ 'בן פורת יוסף בן פורת עלי עינן' 'מה דגים שבים מים מכסין עליהן ואין עין הרע שולטת בהם, כך זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהם'.

וזה סגולה כנגד עין הרע לומר 'אנא מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא'

ונרמז בשם הנשיא של יום שנים עשר, שהוא מזל 'דגים' - יוסף 'אחי-רע' כאשר הולך רע לאדם וחושש לעיני הרע יאמר הלחש 'בן עינן' דהיינו בן יוסף שלא שולט בו עין.

ביום השביעי נשיא אפרים, כנגד 'תשרי', שבו מזכירים בתפילות את זכויותיהם של כלל ישראל בלשון הכתוב 'הבן יקיר לי אפרים'. ושם נשיא אפרים הוא 'אלישמע' שמשמעותו: 'א-לי שמע' לתפילותינו, בן 'עמיהוד' זה הכהן גדול שליח ה'עם' הלושב בגדי 'הוד' ביה"כ.

ביום העשירי נשיא דן, המילה דן נאמרה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, 'וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי' ופירש"י (מ"ר) 'דן אנכי - בעשר מכות', לכן דן מתאים ליום העשירי.

ברכת מזל טוב

לבתי וחתני היקרים הרי' **ליפא וחני לעפקאוויטש** הי"ו, לרגל שמחת הבר מצוה לבנם / נכדי הבכור החתן המופלג יניק וחכים כמר **יעקב יוסף** נ"יו
יה"י שנוכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח הרבה נחת דקדושה ויגדל לאילנא רבירבי בתורה ויר"ש ותסידות ויצליח ברוחניות ובגשמיות עד בלי די, אכ"י.
המעוניין לקבל גליון זה באימייל וכן לכל הארה והערה, יכתוב לי בכתובת הנ"ל ויקבל מידי שבוע הגליון על הפרשה. maadoney@gmail.com